

تازه‌ترین آمارهای خروج نخبگان از کشور

بین سال‌های ۸۲ تا ۸۶، حدود ۳۳ درصد المپیادی‌ها و ۱۹ درصد کنکوری‌های برتر از کشور خارج شده‌اند

امین جلالوند / گروه جامعه

اگر سری به سایت‌های خبری داخلی و خارجی بزنید، آمارهای بسیار متناقضی درباره خروج نخبگان از کشور وجود دارد؛ حتی برخی سایت‌ها مدعی خروج میلیون‌ها نخبه از کشور طی چند سال اخیر هستند و شاید به دلیل وجود همین آمارهای متناقض است که روز گذشته، بنیاد ملی نخبگان برای مقابله با این فضای مبهم، دل به دریا زد و به ارائه تازه‌ترین آمارهای رسمی درباره خروج نخبگان از کشور پرداخت.

به گفته معاون فرهنگی و امور نخبگان بنیاد ملی نخبگان، ۲۰۸ نفر از دارندگان مدال المپیاد و ۳۵۰ نفر از برترین‌های آزمون سراسری از سال ۸۲ تا ۸۶ به خارج از کشور مهاجرت کرده‌اند. البته حسن حسینی در گفت‌وگو با مهر اضافه کرده است که بر اساس آخرین آمار و اطلاعات از میان دارندگان مدال‌های المپیاد از سال ۸۲ تا ۸۶، تعداد ۷۱۲ نفر نیز در داخل کشور هستند و حدود ۱۴۰۰ نفر از کنکوری‌های برتر در این چهار سال نیز در داخل کشور مقیم هستند.

یعنی بر اساس آمارهای جدید بنیاد ملی نخبگان، می‌توان گفت که در فاصله بین سال‌های ۸۲ تا ۸۶، حدود ۳۳ درصد المپیادی‌ها و ۱۹ درصد کنکوری‌های برتر از کشور خارج شده‌اند. در آماري که بنیاد ملی نخبگان ارائه کرده است، برترین‌های آزمون سراسری چهار سال نامبرده و برندگان المپیادهای علمی، به عنوان نخبه مورد تحقیق قرار گرفته‌اند و درباره خروج نخبگان هنری و سایر نوابی که در حوزه‌های دیگری فعالیت می‌کنند، سخنی به میان نیامده است.

چرا آمارها تا سال ۸۶ است؟

شاید اولین نکته‌ای که به ذهن می‌رسد این است که چرا آمار خروج نخبگان از کشور تا سال ۸۶ اعلام شده است و درباره وضع نخبگان در سال ۹۲، آمار رسمی ارائه نشده است؟

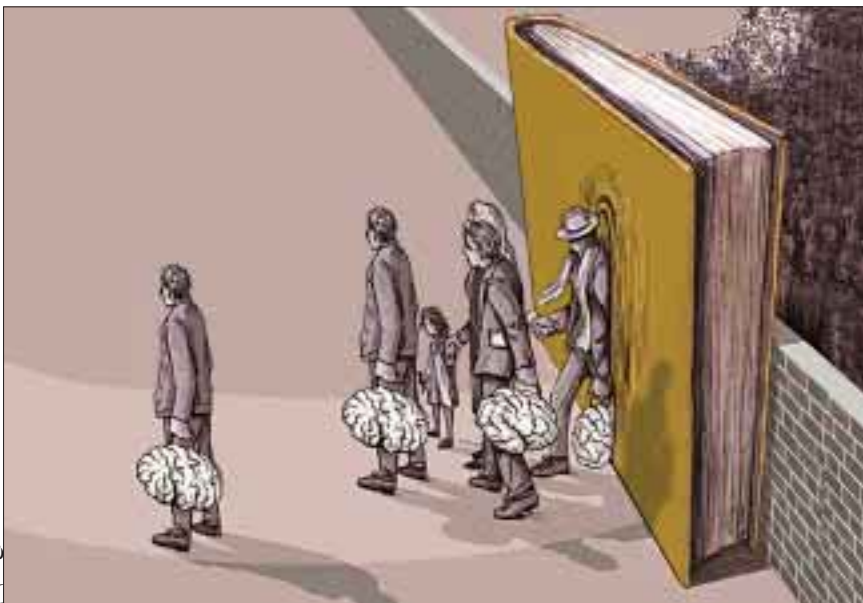
آری السستی، معاون بنیاد ملی نخبگان در گفت‌وگو با جام جم توضیح می‌دهد: مطابق تحقیقات بنیاد، بیش از ۹۰ درصد المپیادی‌ها و رتبه‌های برتر کنکور سراسری از سال ۸۶ تا ۹۲ همچنان در داخل کشور هستند، زیرا هنوز تحصیلات این افراد تمام نشده است و دانشجو هستند؛ در واقع، بنیاد ملی نخبگان، زمانی آمارهای سال ۹۲، اعلام می‌کند که وضع نخبه‌های به‌تثبیت رسیده و تحصیلاتش تمام شده باشد.

به بیان دیگر، زمانی خروج یک فرد نخبه در بنیاد ملی نخبگان مورد بررسی قرار می‌گیرد که فرد نخبه، امکان خروج از کشور را نداشته باشد، اما بسیاری از المپیادی‌ها و کنکوری‌های برتر در فاصله سال‌های پایانی دهه ۸۰ تا امروز، همچنان دانشجو هستند و باید دید که آیا آنها پس از اتمام تحصیلاتشان از کشور خارج می‌شوند یا خیر؟

در واقع، با این حساب می‌توان انتظار داشت که آمار خروج نخبگان سال ۹۲، چهار سال بعد در سال ۹۶ اعلام شود که دانشجوی نخبه، امکان بیشتری برای خروج از کشور و ادامه تحصیلات تکمیلی داشته باشد.

فقط طلابی‌ها و رتبه‌های زیر ۵۰۰

مطابق آمارهای بنیاد ملی نخبگان، ۶۵۸ المپیادی و رتبه برتر کنکور طی چهار سال از کشور خارج شده‌اند، اما به گفته السستی، این آمار فقط مربوط به دارندگان مدال طلای المپیادهای علمی و رتبه‌های زیر ۵۰۰ کنکور است و به دلیل زیاد بودن تعداد افرادی که مدال‌های نقره و برنز المپیادهای علمی دارند، تحقیقی درباره خروج این گروه از المپیادی‌ها و رتبه‌های بالاتر از ۵۰۰ صورت نگرفته است.

این بنیاد، تحقیقی درباره آمار ورود نخبگان به کشور انجام نداده است و روش کار این بنیاد برای محاسبه ورود و خروج نخبگان، به صورت تحقیق موردی است.

السستی تشریح می‌کند که روش کار بنیاد نخبگان برای تأیید خروج یک نخبه از کشور به این گونه است که ابتدا بنیاد در یک بازه زمانی تحقیق می‌کند که آیا فلان فرد نخبه در کشور حضور دارد یا خیر و در صورتی که آن فرد نخبه به مدت شش ماه در کشور حضور نداشته باشد، به عنوان نخبه‌ای محاسبه می‌شود که از کشور خارج شده است.

چقدر این آمارها قابل اتکاست؟

اگر با حساب و کتاب بنیاد ملی نخبگان جلو برویم، طی چهار سال اشاره شده، حدود ۶۵۸ نفر شامل رتبه‌های زیر ۵۰۰ کنکور و دارندگان مدال طلای المپیادها از کشور خارج شده‌اند و با احتساب این آمارهای رسمی می‌توان تخمین زد که از ابتدای سال ۸۰ تا ۹۲، حدود ۲۰۰۰ نخبه از کشور خارج شده‌اند.

اما بدیهی است که هزاران نیروی انسانی ماهر طی ۱۲ سال اخیر از کشور خارج شده‌اند که هیچ آمار رسمی از خروج آنها در دسترس نیست.

به طور مثال، فردی که رتبه ۸۰۰ آزمون سراسری را کسب کرده است، فردی که مدال برنز یک المپیاد علمی را تصاحب می‌کند یا نخبه هنری که با آثارش جهان هنر را تکان داده است، تفاوت سطح چندانی با نخبه‌های مورد تأیید بنیاد ملی نخبگان ندارد، اما در این آمارهای رسمی به مهاجرت این نیروهای انسانی نخبه اشاره نشده است. معاون بنیاد ملی نخبگان نیز در همین خصوص توضیح می‌دهد که بودجه‌ها و امکانات فعلی به ما اجازه نمی‌دهد که تحقیق گسترده‌ای درباره آمارهای ورود و خروج همه نخبگان از کشور، یا رشته‌ها و دانشگاه‌های مورد علاقه تحصیل

آنها انجام دهیم، اما با اطمینان می‌توانم بگویم که آمارهای تازه بنیاد ملی نخبگان، بسیار معتبر است و شهر و ندان نباید به هر آماري درباره خروج نخبگان از کشور اعتماد کنند.

جای خالی حمایت‌های گسترده از نخبگان

طی چند سال اخیر، میزان حمایت از نخبگان مورد تأیید بنیاد ملی نخبگان افزایش یافته است، اما همچنان سطح این حمایت‌ها به گونه‌ای نیست که هزاران دانشمند ایرانی در رشته‌های مختلف علمی برای ورود به کشور، تمایل زیادی داشته باشند.

هم‌اکنون بنیاد ملی نخبگان، با ارائه بورس تحصیلات دکتری به حدود ۱۲۰ نخبه در سال، اعطای هدیه ازدواج به زوج‌های نخبه، پرداخت حقوق در سال نخبگان در شرکت‌های دانش‌بنیان و ارائه تسهیلات خرید مسکن به تعدادی از نخبگان در تلاش است که از مهاجرت بیشتر این منابع انسانی جلوگیری کند.

نباید از خاطر برد که تحصیل فرد نخبه در خارج از کشور به‌خودی‌خود، امر پسندیده‌ای است و موجب تعامل علمی بین نخبگان ایرانی با نخبگان سایر کشورها خواهد شد، اما بحث بر سر بازگشت افراد نخبه پس از پایان دوران تحصیل است.

اما با وجود شکاف عمیقی که هم‌اکنون بین صنعت و دانشگاه در کشور وجود دارد، بسیاری از نخبگان، حتی در صورت برگشت به کشور نیز مجبور خواهند شد که در نهایت به کار تدریس در مراکز آموزش عالی روی بیاورند؛ در حالی که عمده علاقه‌مندی نخبگان به تولید محصولات دانش‌بنیان و حضور موثر و کاربردی در دنیای صنعت است. با این حال به نظر می‌رسد که تا تصویب سیاست‌گذاری‌های جدید برای حمایت‌های بیشتر از نخبگان و هماهنگی گسترده‌تر بین وزارت علوم، بنیاد ملی نخبگان، وزارت صنایع و معاونت علمی و فناوری رییس‌جمهور، خروج نخبگان از کشور در سال‌های آینده نیز ادامه داشته باشد.

آگهی مناقصه عمود

شرکت فاضلاب تهران در نظر دارد انجام عملیات بهره‌برداری، رفع انفصال، ویدئومتری، نصب اشعاب و حفاظت مطابق جدول مشخصات ذیل را از طریق مناقصه عمومی به پیمانکاران واجد شرایط و اکتفا نماید. متقاضیان می‌توانند جهت آشنایی با در دست داشتن درخواست کتبی به امور بازرگانی و قراردادهای این شرکت واقع در خیابان شهید دکتر بهشتی، ضلعاً پاکت‌های پیشنهادات می‌بایست تا ساعت ۱۲ روز شنبه مورخ ۱۲/۱۱/۹۲ یا در دبیرخانه این شرکت تحویل گردد. پیشنهادات باز و رسیدگی خواهد شد.